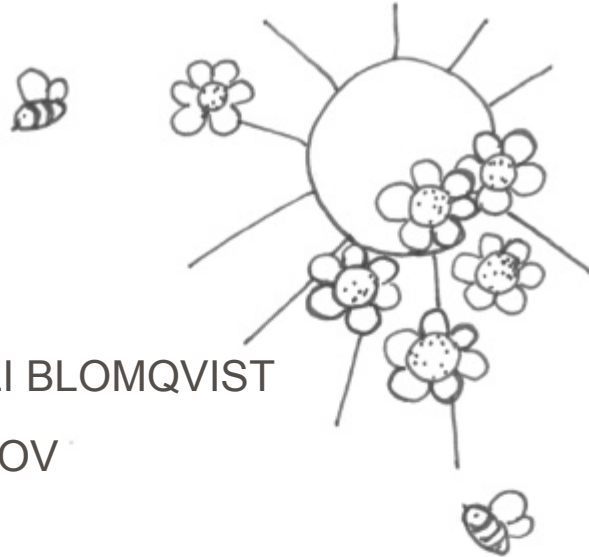

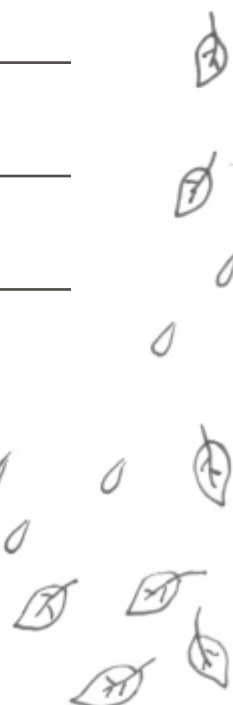
LINDA TROSS RAILI BLOMQVIST
OLLE SELLIOV

MARTA JA KARLI LUGEMIKU TÖÖVIHIK

2. KLASSILE

III OSA

Kirjastus SKRIIBUS

Linda Tross, Raili Blomqvist, Olle Selliov
Marta ja Karli lugemiku töövihik 2. klassile, 3. osa

Kirjastus Skriibus kinnitab: töövihik vastab põhikooli riiklikule õppekavale.

Retsenseerinud Tiiu Maasik ja Maret Olo

Kunstnik: Ülle Kaasik
Keeletoimetaja: Ester Kangur
Küljendaja: Olle Selliov

Tallinn, 2015
© Linda Tross, Raili Blomqvist
© Kirjastus Skriibus

Kõik õigused on kaitstud. Ilma autoriõiguse omanike eelneva kirjaliku nõusolekuta ei ole lubatud ühtki selle teose osa paljundada ega levitada ühelgi viisil.

Kirjastus Skriibus
www.skriibus.ee

ISBN 978-9949-9744-2-9

Trükikoda: Printon

Head uut aastat, kallid sõbrad!

Toogu teile aasta uus 12 õnnelikku kuud!

- 1 Meenuta oma vaheaega. Kirjuta vihikusse väike jutuke või luuletus. Vali üks siin antud pealkirjadest või pane oma pealkiri.

Minu (tore, igav, väsitav, huvitav ...) vaheaeg

Käisin perega reisimas

Sõbraga koos on tore

Vaatasin huvitavat filmi, lugesin põnevat raamatut

- 2 Loe sõnad ülevalt alla. Paiguta talvega seotud sõnad tuisutaadi kotti. (kuus sõna)

luisud	vula	libe	vakane	sabakud
tuisud	kula	kibe	pakane	tabakud
uisud	sula	kabe	lakane	labakud

- 3 Kirjuta piltide asemele sõnad ja lõpeta jutuke. Pane loole pealkiri.

Jõuluvana

tõi

jänesele

uued

uisud

Jänes

kiirustas jõe äärde.

Jõgi oli paksu lumevaibaga kaetud. Jooksis siis

jänes

koju tagasi, võttis

lumelabida

ja puhastas

jää lumest. Pani oma uued

uisud

jalga ja hakkas

uisutama. Peagi saabus jõe äärde _____ (kes?), vaatas

jänese

piruette ja otsustas

_____. (mida teha?)

U U S

S A I

I

Meie suur soov

- 1 Ühenda silbid joonega. Mõtle pereliikmetele nimed. Kirjuta näidise järgi laused.

Näiteks: Ema nimi on Laivi.

E SA _____
I MA _____
O DI _____
TÄ NU _____

Eesti keeles peab silp sisaldama üht täishäälikut või täishäälikuühendit.

- 2 Ühenda silbid joonega. Saad teada, mida tõi jõuluvana perele jõulukingiks.

raa saa kelk suu ui kom tek
pad mat sad sud mid sad

- 3 Eelmises harjutuses oli üks ühesilbiline sõna. Missugune? Kirjuta joonele

kelk

- 4 Missugune jõulukink või jõulukingid meeldisid sulle kõige rohkem? Mis oli sinu jõuluunistus? Kirjuta või joonista.

Meie perre tuli kutsikas

- 1 Lahenda ristsõna. Kirjuta vasakult paremale pildi asemele sõna. Vastuseks saad laste suure unistuse.

1.

2.

3.

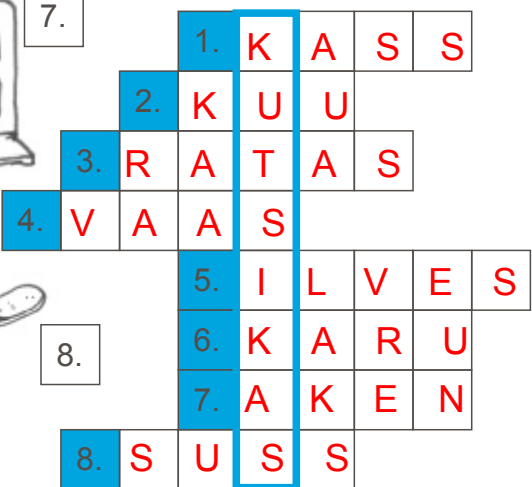
4.

5.

6.

7.

8.

8.

- 2 Kirjuta puuduvad silbid.

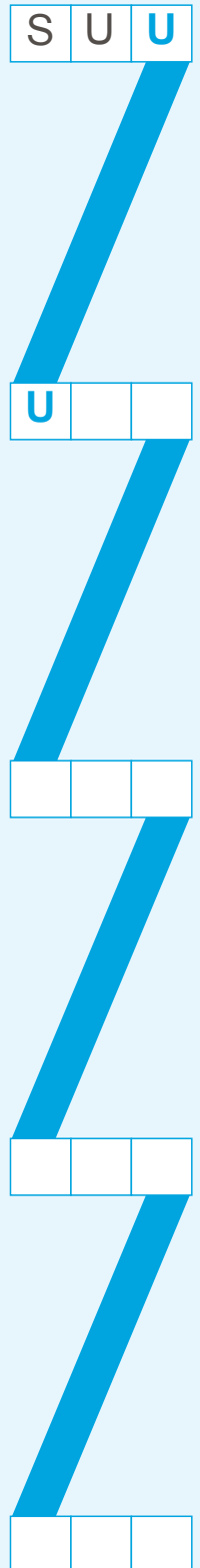
Üks	Mitu	-d
koer	koe-rad	
kont	kon-did	
pluus	pluu- <u>sid</u>	
jope	jo- <u>ped</u>	
laps	lap- <u>sed</u>	
suusk	suu- <u>sad</u>	

- 3 Värvide eelmise harjutuse ühesilbilised sõnad. Kirjuta iga pildi kohta vihikusse küsilause.

Näiteks: Kellele tõi jõuluvana suusad?

Küsisõnad: kes? mis? kus? miks? millal? missugune? mida teeb?

Mis me talle nimeks paneme?

- 1 Kirjuta nimed õigesse kohta ja lisa igasse tulpale üks nimi.

Lauri, Pauka, Marta, Mia, Tobi, Siim, Laika, Karl, Saskia

Tüdrukud	Poisid	Koerad
Marta	Lauri	Pauka
Mia	Siim	Tobi
Saskia	Karl	Laika

- 2 Kes oli Frederik? Tõmba õigele sõnale joon alla.

koer, Karli sõber, naabrimees

- 3 Tõmba alla sõnad, mis sobivad koerale.

Koer võib olla: armas, väike, tore, ilus, vallatu, arg, soolane, uudishimulik, sõnakuulelik, roostes, kartlik, kitsas, triibuline, põikpäine, magus, haige, elurõõmus, kaval, ülbe, avar

- 4 Need omadussõnad ei sobi koerale:

soolane, roostes, kitsas, magus, avar

- 5 Kirjuta lünka omadussõnad (missugune?). Mõtle pealkiri.

Marta ja Karl said endale _____ kutsika.

Tobi oli _____ koer.

Vahel tegi ta vaibale _____ loigukese.

Marta ja Karl pidid Tobile _____ kombeid õpetama.

Kasvatustöö algab

1 Kirjuta lünka puuduvad sõnad.

Tobile ei meeldinud traksid ja rihm.

2 Mida peab hästikasvatatud koer oskama? Mida tahaksid sina kutsikale õpetada? Kirjuta joonele.

õue küsimist, väarikat rihma otsas kõndimist, üle takistuse hüppamist, käpaandmist, sitsimist, kadunud asjade otsimist ...

3 Lõpeta lause. Ära unusta punkti.

Tigu ronis _____ kuidas ja kuhu?

Õde ronis _____

Orav ronis _____

Karu ronis _____

Isa ronis _____

Mina ronin _____

Kuidas?

aeglaselt, arglikult, osavalt, naljatades, kiirustades, häbenedes, uhkeldades, kindlalt, julgelt, kohmakalt, osavalt, värisedes ...

Kuhu?

lehele, seenele, Munamäele, künkale, kapi otsa, lakka, pööningule, teletorni, puu otsa, maja katusele ...

E M A

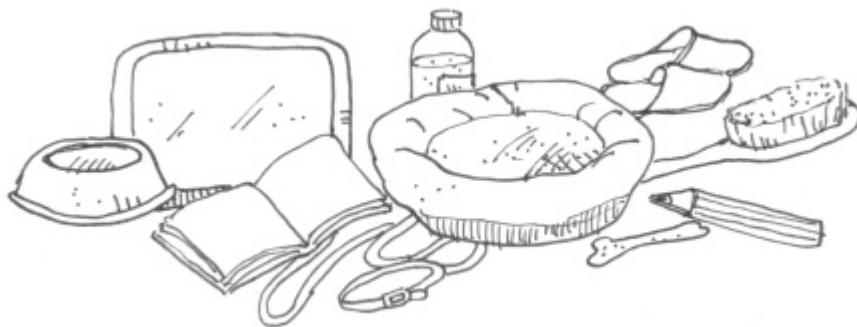
A U T O

O

Iga algus on raske

1. osa

- 1 Mis kuuluvad Tobile? Värvige need pildid ja tõmba sõnale joon alla.

joogivee- ja söögikauss, peegel, jalutustraksid, rihm, sussid,
raamat, televiisor, laulik, magamisase, küünekäärid, kamm
kasuka harjamiseks, pliiats, veepudel

- 2 Pikenda lauseid näidise järgi.

Kutsikas mängib.

Missugune? Vallatu kutsikas mängib.

Millega? Vallatu kutsikas mängib oma sabaga.

Kus? Vallatu kutsikas mängib õues oma sabaga.

Karu tantsib.

Missugune? _____

Kellega? _____

Kus? _____

Jänes küpsetab.

Missugune? _____

Kus? _____

Mida? _____

Henn ja leevike

1 Kirjuta joonele kõik täishäälikute tähed.

a e i o u õ ä ö ü

2 Kirjuta lünka sobivad sõnad luuletusest, milles on täishäälikuühend.

Henn läks jõe äärde. Ta soovis õele/ilusaid kivikesi korjata. Leevike hõikas lepikus. Sügis lõikas kaselt lehti maha.

„Miks sa veel laulad, kui käes on juba sügis?” küsis Henn.

„Sügisel on kõik nii ilus,” vastas leevike. „Talvel ma vist küll laulda ei taha.”

3 Lahenda ristsõna. Saad teada leevikese rahvapärase nimetuse.

1. Lindudele raske aeg

2. Linnu kehaosa

3. Leevikese pealae värv on ...

5. Lendamiseks on ...

6. Eelistab elada ... metsas

1.	T	A	L	V			
2.	N	O	K	K			
3.	M	U	S	T			
4.	B						
5.	T	I	I	V	A	D	
6.	K	U	U	S	E		

(tiivad, nokk, must, kuuse, talv)

N I I

I

Rahvapärimusi lindudest

- 1 Ühenda kaks lauset sidesõnade **et, sest, aga, kuid** abil üheks lauseks. Lisa puuduvad komad.

Rahvapärimused lindudest õpetavad meile _____, **et** _____ linde tuleb hoida. Linnu laulu sees on vägi _____, **sest** _____ linnu rinnus tuksub rõõmus süda. Linde tuleb toita _____, **kuid (aga)** _____ mitte kõik ei sobi lindudele toiduks. Lindudele maitsevad seemned _____, **aga (kuid)** _____ mina seemneid ei söö.

- 2 Joonista teksti põhjal lünka õige pilt.

Kui sa _____ **rebase** _____ linnupesast eemale peletad,

teeb _____ **Metsaisa** _____ sulle _____ **kingituse** _____.

Kes ühe _____ **linnu** _____ rebase, _____ **kulli** _____ või

nugise käest päästab, saab üheksa pattu andeks.

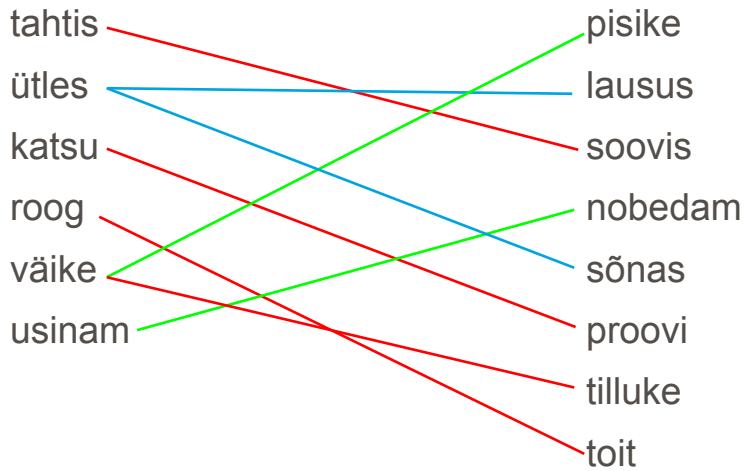
- 3 Leia sama tähendusega sõnad. Tõmba neile joon alla.

Lind

triibuline, tiivuline, tiine, suleline, suuline, suliskuueline, sul, suliskuub, suslik, sulisloom, sulissõber, suliline, suusk, sulekandja, suupärane, sulekuueline

Linnu keel 1. osa

1 Ühenda sama tähendusega sõnad.

2 Vali üks sõna. Moodusta sellega lause.

3 Kirjuta lünkadesse teksti põhjal puuduvad sõnad. Kirjuta loole pealkiri.

Mine neljapäeva õhtul soo äärde.

Seal näed sa harjaga ussi.

Löö mõõgaga hari maha.

Seejärel põgene temaga koju.

Kodus lase hari ära keeta ja söö

ära. Vaata, et keegi enne sind sellest roast ei söö.

L A U L

L A P S

S

Linnu keel 2. osa

1 Kirjuta tekstist käsklaused.

Visake kindad maha!

Härja viskas kindad maha.

Visake müts maha!

Härja viskas mütsi maha.

Visake nüüd kuub maha!

Härja viskas kuue maha.

2 Tõmba harjutuses kõrvuti olevatele erinevatele kaashäälikute tähtedele värviline joon alla.

Ussid tegid kindad peeneks ja puruks. (3)

Mütsiga juhtus seesama lugu. (2)

Härja viskaski lõpuks kuue maha, ning sellega oli ussidel niikaua tegemist, kuni härja ja poiss koju jõudsid. (6)

„Keeda nüüd see ussi hari ära; aga hoia, et sa jumala pärast pärast teda mitte ei maitse!” (2)

Varblane sirtsus väljas: „Hoia, hoia ussi eest!” (4)

Kõrvuti olevad erinevad kaashäälikute tähed moodustavad kaashäälikuühendi.

3 Mõistata.

Missugused linnud ei mune?

isalinnud

Missugusel laulul ei ole nooti?

linnulaulul

Missugune kass pole koduloom?

vihmakass

(ma-kass-vih, lin-i-nud-sa, lul-nu-lin-lau)

Marta ja Karl peavad linnupäevikut

1 Kirjuta lünkadesse alt sulgudest sobivad sõnad.

Marta ja Karli linnupuul käib _____ aktiivne _____ elu.
Lapsed suhtuvad lindude toitmisesse täie _____ tõsidusega _____ .
Linnud tänavad _____ lapsi _____ .
Marta ja Karl peavad lindude kohta _____ vaatluspäevikut _____ .
Nad tahavad tundma õppida aias _____ askeldavaid _____ linde.
Linnuteadlased on _____ ornitoloogid _____ .
Karlil on uus _____ fotoaparaat _____ .
Martale meeldib linde _____ joonistada _____ .
Marta ja Karli päevik asub _____ arvutis _____ .

(askeldavaid, fotoaparaat, tõsidusega, vastutustundega, lapsi, joonistada, ornitoloogid, vaatluspäevikut, arvutis, aktiivne)

2 Kirjuta, millised linnud külastavad laste linnupuud.

_____ puukoristaja _____

_____ kirjurähn _____

_____ rasvatihane _____

_____ leevike _____

Jooni alla kirjutatud linnunimetustes kaashäälikuühendite tähed. (4)

3 Kirjuta lünkadesse sobivad sulghäälikute tähed „õige” värviga. Saad teada vene mõttetera.

Hea d inimese d ei ole ilmas t o t sa saanu d .

P I L T

T

Talvine tihane

1 Liida sõnad. Saad teada, millised tihased elavad Eestis.

must

musttihane

rasv

rasvatihane

põhi

põhjatihane

sinine + tihane

sinitihane

soo

sootihane

saba

sabatihane

tutt

tutt-tihane

2 Kirjuta, millisest tihasest on jutt.

Tema pea ja kael on ülaltpoolt läikivmustad.

(ha-ti-ne-must) musttihane

Tal on helekollane kõht. Ta on väga liikuv lind.

(va-ti-ne-ras-ha) rasvatihane

Tal on peas musta-valgekirju suletutt.

(ti-ne-ha-tutt) tutt-tihane

Ta on pisike pruunikashall linnuke valkja alapoolega.

(ha-soo-ti-ne) sootihane

Tal on helesinine lagipea ja ülapiil.

(ti-si-ha-ne-ni) sinitihane

3 Mõista, mõista, kes see on?

Väike sõbrake, kollane kõhuke, must pealagi? Joonista vastus.
Värvi.

rasvatihane

Laanerahva talvemured

1. osa

1 Missugune väide on õige? Tõmba joon alla.

Orav paneb oma pesa ukse ette tuule kaitseks:

- oma saba
- männioksa
- samblatordi

2 Vali lünka sobiv sõna. Kirjuta.

Eestis on ilus loodus. (loodus–lootus)

Meie naabritädi nimi on Rita. (Rita–rida)

Vares on lind. (lind–lint)

Kuuri kõrval on puu riit. (riid–riit) Köögis on

söögi laud. (laud–laut) Martal on juustes ilus

lint. (lind–lint)

3 Paranda vead.

Täna on ^{d/}utune ilm.

Minu vend on vahel ^{d/}kate.

Meie rahvus^{d/}lint on pääsuke.

Kuuri kõrval on puuri^{t/}id.

Köögis on söögi^{d/}laut.

Annil on peas roosa ^{t/}lind.

Kas leidsid kuus viga?

K A R U

U

Laanerahva talvemured 2. osa

1 Missugune loom on põder? Kirjelda teda.

Ta on meie metsade suurim (suurim, väikseim) loom.
Isapõdral on peas suured (missugused?) sarved.
Põdrad ei maga (magavad, ei maga) talveund.

2 Lahenda ristsõna. Vastuseks saad meie metsade suurima looma nime. Mis on pildil?

1.

4.

2.

3.

5.

		1.	P	Õ	L	L
		2.	Õ	N	G	
3.	R	E	D	E	L	
	4.	K	E	L	L	
	5.	K	R	U	U	S

3 Kirjuta lünka **d** või **t**.

Kuhu mu võti kadus?

Rital on juustes ilus lint.

Üle Pärnu jõe viib pikk sild.

Akna ees ripub kate.

Loomadel on oma rada.

Meie majale pandi uus katus.

Lind laulis oksal.

Kaupluse uksele pandi uus silt.

Ära ole kade!

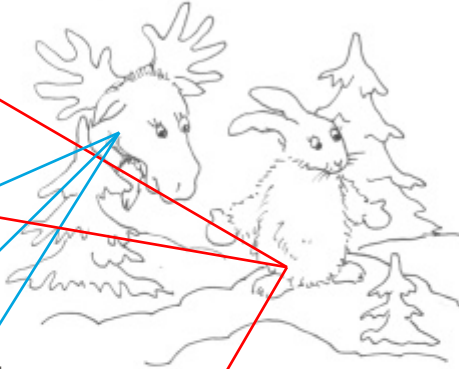
Bossel ei ole ratast.

Laanerahva talvemured

3. osa

1 Loe. Kas nii ütles põder või jänes? Ühenda pilt väitega.

1. Liigume päeval suurte karjadena ja otsime toitu: kraabime lume alt sammalt ja sööme puude, põõsaste oksi ja koort.
2. Toitu otsin videvikus ja öösiti.
3. Murrame noorte puude latvu, need maitsevad meile eriti.
4. Magama heidame meie otse lumele. Seal on meil nõnda soe, et higistame lebamiskoha pruuniks.
5. Metsas ei karda meie kedagi.
6. Päeval magan puu, põõsa või mäta varjus.

2 Kuidas võib jänest veel nimetada? Jooni alla sõnad, mis sobivad.

pikk-kõrv, kibekõrv, nudisaba, traatsaba, argpüks, teksapüks, kõõrdsilm, vilusilm, sinisilm.

3 Pane luuletusele pealkiri, kirjuta lünka riimuvad sõnad ja joonista sobiv pilt.

Lumememm sa naljamees,
sul on punanina ees.
Mustad silmad, must on suu,
nägu ümar nagu kuu.
Mitu nõöpi kõhul reas,
vana kaabulodu peas.
(kuu, peas, ees)

L E P P

P Õ D E R

R

Laanerahva talvemured

4. osa

1 Pane komad ja lõpeta laused.

Orav kutsuks laanerahva oma pesa vaatama, **aga** _____

nad ei oska ronida _____.

Laanerahva võidujooksu võitis jänes, **sest** ta _____

treenib palju _____.

Põder teatas, **et** **naabreid tuleb tundma õppida** _____.

Mul on hea meel, **sest** **sain täna „5“** _____.

Tobi rõõmustab, **sest** **saab õue** _____.

Hunt jookseb kiiresti, **aga** **gepard jookseb kiiremini** _____.

Ilm on selge, **kuid** **külm** _____.

Oleksin olnud veel õues, **kuid** **mu jalad hakkasid külmetama** _____.

(mu jalad hakkasid külmetama, külm, gepard jookseb kiiremini, saab õue, sain täna „5“, naabreid tuleb tundma õppida, treenib palju, nad ei oska ronida)

2 Täienda lauseid ja pane komad, kuhu vaja.

Parim tund on _____ sest mulle meeldib
_____ (mida teha?).

Hea nädalapäev on _____ sest
_____ (miks?).

Kõige toredam aastaaeg on _____ sest siis
_____ (saad mida teha?).

Huvitav raamat on _____
sest mulle meeldivad _____
(missugused jutud?).

Lumelapsed

1 Vaatle pilte ja koosta jutt. Kirjelda iga pilti võimalikult täpselt.

Kirjuta jutuke vihikusse. Joonista ka pilt.

Kellel näpistas nälg kõhtu?

Keda silmas jänes?

Miks jänes röömustas?

Mida haavikuemand otsustas?

Miks ta seda plaani teoks ei teinud?

Kuidas lugu lahenes?

Abistavad sõnad:

suur ja mahlane, kuidagi ei ulatu, kõssitab nukralt, tõi kasti, jänes istub kõrvad
lontis, mahlane porgand maitseks hästi

L U M I

I

Tähtis töö

1 Kirjuta iga salmi kohta üks kokkuvõtlik lause.

1. salm

2. salm

3. salm

4. salm

2 Tõmba igast reast maha üks sõna, millel pole tähendust.

lipp tipp ~~mipp~~ nipp

vehib ~~rehib~~ ehib

teie meie heie reie peie ~~seie~~

rodu kodu ~~yodu~~ lodu

Kasuta igast reast ülalt alla üht sõna nii, et saaksid lause. Kirjuta saadud lause.

Lipp ehib meie kodu.

3 Joonista saadud lause kohta pilt.

Lipupäevad

1 Tee iga õige väite taha rist.

Eesti lipu värvid on sinine, must ja valge.	X
Eesti lipu heiskamisega anname märku ühtekuuluvusest.	X
Eraisik ei tohi lippu heisata.	
Eesti lipp on meie kõigi ühine lipp.	X
Me võime lippu heisata ka oma sünnipäeval.	X
Järgmine lipupäev on 24. veebruar.	
Lipupäevi on kokku viis.	

2 Kirjuta lünka õige sõna: lipu või lippu.

Eesti lipu värvid on sinine, must ja valge.

Hoidkem oma riigi lippu !

Panime lipu vardasse.

Vanaisa pani väikese lipu alusele.

Me ostame endale uue lipu .

Vaatasime lehivat lippu .

3 Lahenda mõistus. Saad teada mängu.

Tõmba 1. reas maha sulghäälikute tähed.

Tõmba 2. reas maha täishäälikute tähed.

Tõmba 3. reas maha suluta kaashäälikute tähed.

Tõmba 4. reas maha võõrtähed.

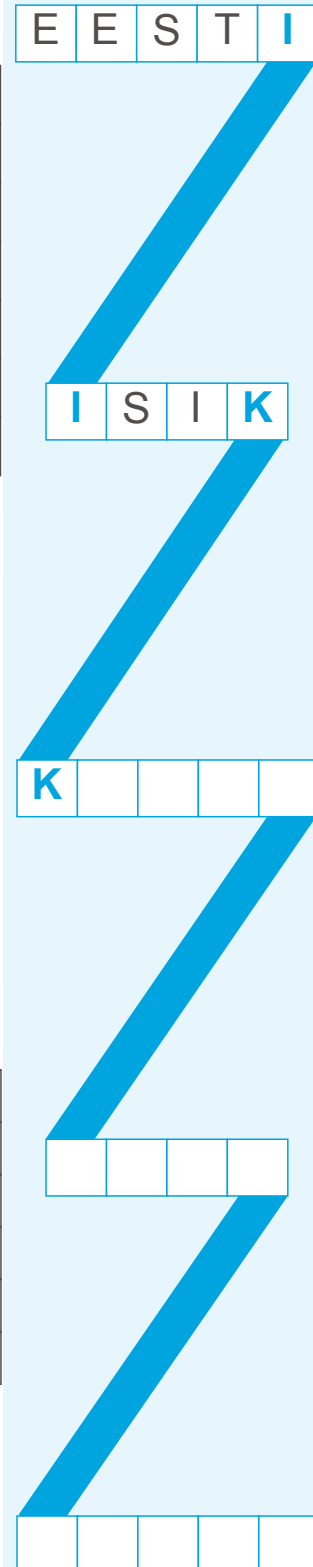
Jäta 5. reas maha tõmbamata täishäälikute tähed.

Tõmba 6. reas maha kõik, mis pole tähed.

M	X	X	E	X	X	X	X	A	X
X	X	R	X	X	M	X	X	X	X
A	X	X	X	X	X	X	X	X	X
S	X	X	T	X	A	X	M	X	E
X	E	X	X	E	X	X	X	X	X
S	X	X	T	X	X	I	X	X	T

Kirjuta ülejäänud tähed õiges järjekorras joonele.

Lahendus: ME ARMASTAME EESTIT

Miks peetakse sõdu?

1 Ühenda sõnad, mis sinu arvates sobivad antud sõnaga.

	nutt	valu	
naer			pisarad
kaos	SÕDA		relvad
nälg		rõõm	

surm

Kasuta rõõmsaid värve ja muuda kujundit nii, et see sümboliseeriks rahu.

2 Vasta küsimustele.

Kui vana on Marta ja Karli vanavanaisa

Ta on nii vana, et ei teagi kui vana.

Miks on lapsed oma taadu üle uhked

Ta on maailma kõige targem mees.

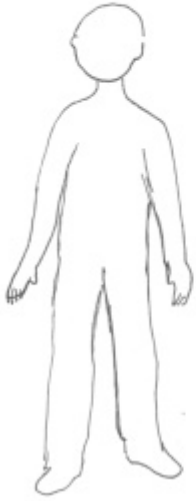
Mis sa arvad, miks taadu ei vastanud laste viimasele küsimusele

Kirjuta lausete lõppu puuduvad lõpumärgid.

3 Joonista plakat joonistusploki lehele ja väljenda sellel oma suhtumist sõjasse.

Afrim

1 Kirjuta, mida tead Afrimist.

Millisena kujutad sina Afrimi ette?
Joonista poiss lõpuni. Värv.

R Ä T I K

K

2 Kirjuta lünka õige sõna.

Pagulane on selline (seline, selline) inimene, kes on sunnitud (sunitud, sunnitud) oma kodumaalt lahkuma. Selleks (selleks, seleks) võib olla (ola, olla) mitmesuguseid põhjusi. Me ei saa Afrimi jutust aru (arru, aru). Afrim tunneb (tunneb, tunneb) igatsust oma (omma, oma) kodumaa järele (järrele, järele). Loodame, et tema (temma, tema) soov täitub.

3 Loe sõnad tulbas. Leia ja jooni igas tulbas õigesti kirjutatud sõna. Ühenda õigesti kirjutatud sõnad lauseks.

kaamib	oolega	ooma	tummedaid	loge.
Afrim kamib	hoolega	omma	tuumedaaid	lokke.
kammib	holega	omaa	tumedaaid	looge.
kamiib	ollega	oma	dumedaaid	lokkke.

Õnnetu koolipäev

1 Kirjuta lühem vorm asesõnadest näidise järgi.

m(in)a ehk ma

m(ei)e ehk me

s(in)a ehk sa

t(ei)e ehk te

t(em)a ehk ta

n(em)ad ehk nad

2 Kirjuta eelmisest harjutusest lühemad asesõnavormid lünkadesse.

Ma olen õnnetu. Me oleme ka õnnetud. Te olete õnnelikud.
Nad on ka õnnelikud. Kas sa oled õnnelik? Ei, ma
ei ole õnnelik. Ta on küll õnnelik. Nii see elu on. Kord me
oleme õnnelikud, kord oleme õnnetud.

3 Paiguta sõnad tabelisse.

ausus
sõprus
ema
au
kodumaa
rahu

				E	M	A				
						R	A	H	U	
K	O	D	U		M	A	A			
					A	U				
					S					
					T					
S	Õ	P	R	U	S					
		A	U	S	U	S				

Lahenduseks saad maailma kõige ilusama sõna.

See sõna on armastus.

Õnnelik õnnetus

1 Kirjuta lünka sobiv sidesõna. Ära unusta koma panemast.

Ma kukkusin kelgult , kuid haiget ei saanud.

Juss libises , aga ^{ta} tema jäi terveks.

Lapsed nutsid , sest ^{nad} nemad jäid bussist maha.

Me kõik teame , et õnnetus ei hüüa tulles.

sest
aga
kuid
et

Asenda värviliselt kirjutatud asesõnad lühema vormiga.

2 Otsusta, kas tegemist on õnneliku õnnetusega (rõõmus nägu) või koleda õnnetusega (kurb nägu).

Metsloom sai autolt löögi ja hukkus.	☹
Meie maja jäi tulest puutumata, kuid naabri maja põles maha.	☹
Toimus avarii, kuid keegi ei saanud viga.	☺
Vanaema pillas prillid maha, kuid need jäid terveks.	☺

3 Ühenda kõnekäänu algus õige lõpuga.

Tõmbab õnnetust ligi ei ole pütti, kuhu panna.
 Õnnega kokku juhtunud nagu magnet rauda.
 Tallas oma õnne kui pime kana teraga.
 Õnne kui tõrva, jalgade alla.

T E R V E

E

Sõbrapäeva kiri

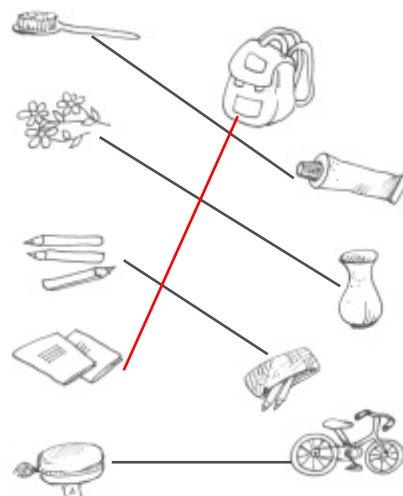
1 Kirjuta kolmerattalise vastus kirjana paberile. Võid ka joonistada või sobivaid pilte kleepida.

2 Missugune võib olla jalgratas? Jooni alla sobivad sõnad.

kallis, kohev, punane, puhas, külm, kibe, määrdunud, kasutatud,
kuum, igav, vana, armas, kiuslik, ahne, magus, pehme

3 Mis kuuluvad kokku? Ühenda sobivad sõnad ja pildid joonega.

hambahari vihikud
lilled kell
jalgratas pinal
pliiatsid lillevaas
ranits hambapasta

4 Tõmba maha sõna, mis ei sobi teiste hulka. Kirjuta joonele sobiv pealkiri: liiklusvahendid, koolitarbed.

jalgratas, tramm, buss, ~~kustukumm~~, rong, laev, lennuk – need on
liiklusvahendid

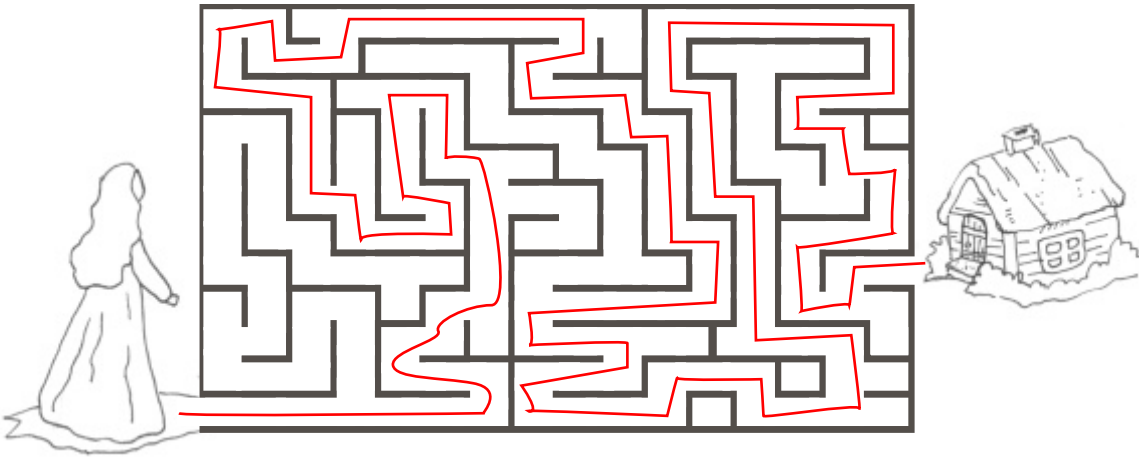
5 Kirjuta mitmus, tõmba maha sõna, mis ei sobi teiste hulka. Kirjuta joonele sobiv pealkiri.

vihikud, õpikud, töövihikud, ~~diivan~~id pliiatsid – need
on koolitarbed

Lumivalgeke ja seitse põialpoissi

1. osa

1 Eumilvalgeke eksles metsas, aita tal polalpoiste maha juurde jõuda.

P	O	I	S	S
---	---	---	---	---

S

2 Täida lüngad (missugune?).

Lumivalgeke oli valge nagu lumi

ja ta juuksed olid **mustad nagu eebenipuu**

Lumivalgekesel oli kõrk ja kuri

võõrasema, kes ei kannatanud, kui keegi temast ilusam oli.

(valge nagu lumi, mustad nagu eebenipuu, ilus, kõrk ja kuri)

3 Jätka. Kui kedagi või midagi on mitu, kirjuta sõna lõppu **-d**.

Metsloomad, keda Lumivalgeke võis metsas kohata: hirved,

Toidunõud, mida Lumivalgeke võis päkapikkude juures näha: noad,

Lumivalgeke ja seitse põialpoissi

2. osa

1 Missugused olid põialpoisid? Jooni alla sõnad, mis sobivad.

sõbralikud, kiuslikud, naljakad, toredad, kaastundlikud, roostes,
uudishimulikud, õhukesed, heatahtlikud, töökad, maitsvad,
sõbralikud, uudishimulikud, häbelikud, soolased

2 Vali põialpoistest kolm, kes sulle kõige rohkem meeldivad, kirjuta nimi joonele ja iseloomusta neid.

Toriseja, Häbelik, Doktor, Õnneseen, Aevastaja, Unimüts, Ninatark,

Näiteks: Ninatark armastas kõiki õpetada ja kamandada

- 1) _____
2) _____
3) _____

3 Kes? Kirjuta silbid õiges järjekorras, saad põialpoiste nimed.

To- ja se ri	To-ri-se-ja
Hä- lik be	<u>Hä-be-lik</u>
Dok tor	<u>Dok-tor</u>
Õn- seen ne	<u>Õn-ne-seen</u>
Ae- ja vas ta	<u>Ae-vas-ta-ja</u>
U- müts ni	<u>U-ni-müts</u>
Ni- tark na	<u>Ni-na-tark</u>

4 Kirjuta sõnadele lõpud (kellesse?).

Lumivalgeke suhtus hoolivalt päkapikkudesse, metsloomadesse,
lindudesse.

Laanerahva sõbrapäev

1 Täida lüngad.

Rebane (kes?) arvas, et tema võiks uut tantsu, foksi, õpetada.

2 Mida keegi sõbrapäeval sõi? Paiguta toidud nii, et kõik loomad saaksid meelepärase toidu.

rebasele grillkana, hundile põrsapraad,
oravale seemnekook, põdrale samblasupp,
jänesele porgandipirukas, metskitsele heinatort.
(põrsapraad, seemnekook, heinatort, porgandipirukas, samblasupp, grillkana)

3 Mida toredat loomad üksteisele peolauas ütlesid? Kirjuta.

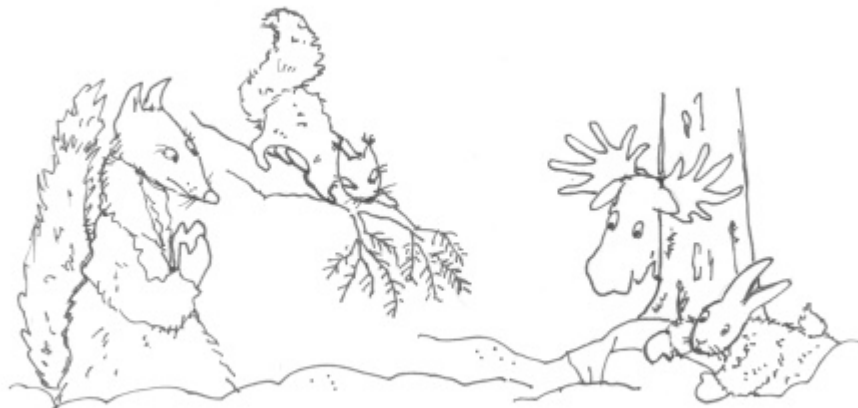
Rebane Bosse hunt Willyle: _____

Hunt Willy jänese Jämmile: _____

Orav põdrale: _____

Põder oravale: _____

(küll sul on ilusad kõrvad!, väledad jalad, armas sabatops, ilus kohev saba, teravad hambad, hea süda, õiglane meel, uhked sarved, sorav kõne, hea naljasoon, hea isu)

J Ä N E S

S

Marta ja Karl valmistuvad sõbrapäevaks

1. osa

- 1 Kirjuta vihikusse oma sõbrast või unistuste sõbrast.
Mis on sõbra nimi? Kui vana ta on? Iseloomusta oma sõpra.

pikk, lühike, osav, kiire, aeglane, lõbus, virk, mõtlik, heatahtlik, abivalmis, tundlik, külmakartlik, sportlik, vaikne, usaldusväärne, lobiseja

Missugused mängud, raamatud, filmid, koolitunnid su sõbrale meeldivad? Mida toredat olete koos teinud või tahaksite teha?

- 2 Leia lünka riimuvad sõnad ja mõtle luuletusele pealkiri.

Kaks sõpra kõndisid teel,
ei olnud nad tegevust leidnud **veel**.
Hea oleks sõbraga saladusi jagada,
kui keegi ei saa **segada**.
Oh, lapsed, tore on see elu,
kui kõikidel on sõbramees ja **semu**.

(semu, veel, segada)

- 3 Marta sai salakirja, aga ei osanud seda lugeda. Ole hea, aita.
Pane iga sõna viimased kaks tähte sõna ette ja kirjuta lause.

leTu tulõh Ilke itsese nugami brapäevasõ latustül
simaot.

nuSi bersõ isiLi

Tule õhtul kell seitse minuga sõbrapäeva üllatust otsima.

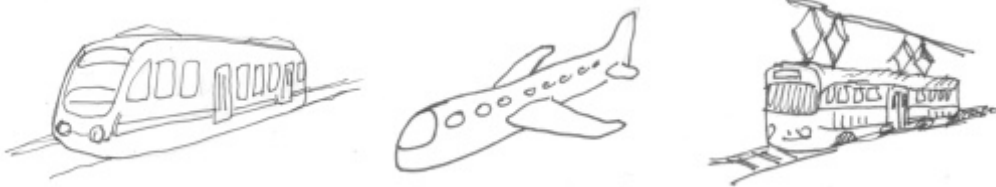
Sinu sõber Liisi

Marta ja Karl valmistuvad sõbrapäevaks

2. osa

- 1 Kirjuta ühele klassikaaslasele sõbrapäevaks midagi toredat.

- 2 Järjesta sõnad liikumiskiiruse järgi. Alusta kõige kiiremast: rong, lennuk, tramm

lennuk rong tramm

- 3 Millise liiklusvahendiga, kellega koos ja kuhu sina sõidaksid? Kirjuta kolm lauset, liiklusvahendid vali eelmisest harjutusest.

Kellega? Millega? -ga

(Egiptusesse, Aafrikasse, Tartusse, Tallinnasse, Kadriorgu, kooli, loomaaeda)

- 4 Karl sai samuti salakirja, aga ei osanud temagi seda lugeda. Aita teda. Pane iga sõna viimased kaks tähte sõna ette ja kirjuta lause.

hmeLä hapäevapü mmikulho osko lgutamake.

htumeKo uresu lliha viki uresju llke 12.00.

berSõ imSi

Lähme pühapäeva hommikul koos kelgutama.

Kohtume suure halli kivi juures kell 12.00.

Sõber Siim

S Õ B E R

R

Uisutajad/Väljas

1 Ühenda luuleread õige luuletusega.

Väljas talv ja tore jää,
tuul läks tuisku tegema,
tõi siis sula, ütles: ja,
uisutada ülihää!
Kelk käib alla kelguga
vahel tühjalt, koormaga.
Ainult üks veel: ära kuku,
muidu lõbu mokas, Juku!

Väljas
Uisutajad

2 Kirjuta i või j.

jää, jäl-le, ju-ku, väl-jas, ja, tüh-jalt, ra-ja-ma
J on silbi alguses.

ui-su-ta, tei-si-ti, ai-nult, mui-du, oi, te-gi,
sai, ti-he, tõi, hoi-a
I on silbi lõpus.

3 Kirjuta lünka i või j.

Jänes Jass sa i uued ui sud ja jooksis liuväljale
ui sutama. Aga oh õnnetust! Jää oli i i be ja Jass oli
rohkem pi kali kui püsti. Jassi i ss i lohutas poega:
„Ui sutamist tuleb har jutada. Har jutami ne teeb meistriks.”
Jänes Jass jä i sa sõnu uskuma. Peagi oli Jass jääl osav
ja ui sutas hästi. i sa le i dis, et Jass on jääl julge ja
osav ui suta ja. „Mi nu jänkupoiss!” ütles ta uhkelt.

Talverõõmud

1 Kirjuta puuduvad riimuvad sõnad.

Kelgul sõidab kaisukaru.

Tema ei saa üldse aru,

et on talv ja lumi väljas.

Mõmmik pole üldse näljas.

Viin ta tuppa, panen tuttu.

Karu magama jääb ruttu.

Tõmba kaashäälikuühendi tähtedele värviline joon alla.

Joonista luuletuse kohta pilt.

2 Kirjuta lünka sobiv asesõna (ma, sa, ta, me, te, nad).

Marili õppis suusatama. Ta oli selle üle väga õnnelik.

Kaur ja Kaimo olid mäel. Nad kelgutaskid. Mina ja mu õde

kukkusime. Me ei osanud uisutada. Kas sa oskad

uisutada? Aga kas te oskate uisutada? Kuidas Jussil läheb?

Kas ta ka oskab uisutada? Kui sa hoolega harjutad, saad

nii uisutamise kui ka suusatamise selgeks. See on kindel.

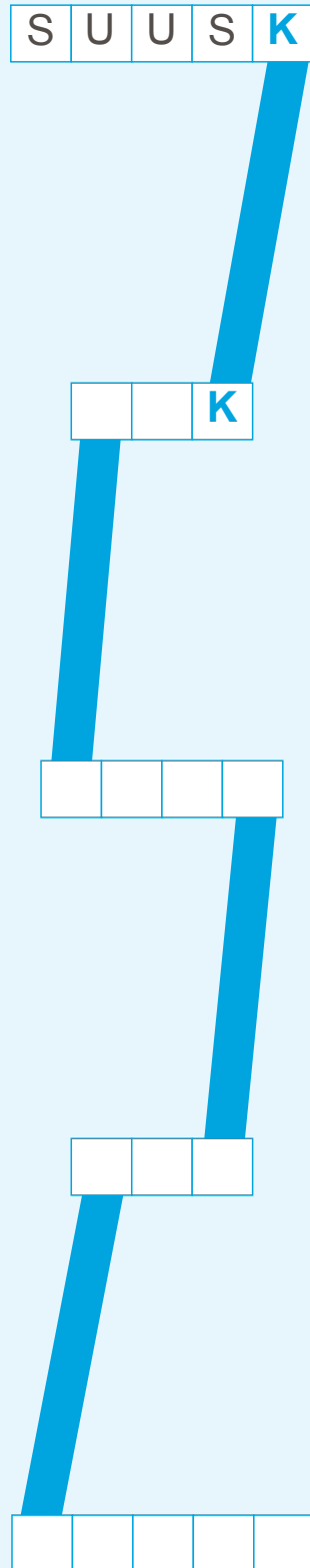
3 Liida pilte. Vastuseks joonista pilt.

 + = (suusamüts)

 + = (uisusaabas)

 + = (lumepall)

 + = (sulepea)

Üheteistkümnes peatükk, mis räägib sellest, kuidas meil ohtu satutakse 1. osa

1 Kirjuta, millised ohud võivad sind ähvardada kodus.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____

2 Kirjuta, millised õnnetused tabasid pereliikmeid väljaspool kodu.
Kirjuta lausetele puuduvad lõpumärgid.

Isa _____ **Isa sattus avarisse.**

Ema _____ **Ema sõitis Peedu asemel Paluperra.**

Väikevend Joonas _____ **Väikevend Joonas sõitis meesteosakonda.**

Jutustava ehk väitlause lõppu kirjutame **punkti**.

3 Lõpeta mõistekaart.

TURVALINE

4 Joonista, mida või keda sa ei pea hoovis kartma.

R A T A S

S

Üheteistkümmes peatükk, mis räägib sellest, kuidas meil ohtu satutakse

2. osa

1 Kirjuta iga lõigu kohta pealkiri.

- 1) _____.
- 2) _____.
- 3) _____.
- 4) _____.

2 Kirjuta lünkadesse puuduvad tähed.

Mi n a (nn, n) i s e (ss, s) k a dusin (aa, a) o m a (mm, m)
li nn as (nn, n). Mu ll e (ll, l) tundus h oo pis (oo, o), et mina
kaotasin e m a (mm, m), i s a (ss, s) ja J oo na (oo, o), mitte
ne m ad (mm, m) m i nd (ii, i). Ega s ii n (ii, i) e r ilist (rr, r)
va h et (hh, h) vist p o le (oo, o). O l uline (ll, l) o n (nn, n),
et me s aa me (aa, a) t aa s (aa, a) kokku.

3 Värvige reas sama tähendusega sõnad.

õieti	õied	õhevil	tegelikult	õigupoolest
veidi	vedel	natuke	tsipake	veel
palju	rohkesti	rohi	pali	hulgaliselt
kena	kaunad	kaunis	kallis	veetlev
põnev	igav	huvitav	laisk	uhke
			põrkuv	

4 Leia pildilt Vassel ja Joonas. Värvige nad.

Üheteistkümmes peatükk, mis räägib sellest, kuidas meil ohtu satutakse

3. osa

1 Kirjuta, kuidas see lugu võis lõppeda.

2 Kirjuta sõnadele värviliselt õiged lõpud.

Mida teen?	Mida teed?	Mida teeb?	Mida teevad?
mõtle <u>n</u>	mõtle <u>d</u>	mõtle <u>b</u>	mõtle <u>vad</u>
turni <u>n</u>	turni <u>d</u>	turni <u>b</u>	turni <u>vad</u>
tea <u>n</u>	tea <u>d</u>	tea <u>b</u>	tea <u>vad</u>
tule <u>n</u>	tule <u>d</u>	tule <u>b</u>	tule <u>vad</u>
looda <u>n</u>	looda <u>d</u>	looda <u>b</u>	looda <u>vad</u>
kuule <u>n</u>	kuule <u>d</u>	kuule <u>b</u>	kuule <u>vad</u>
või <u>n</u>	või <u>d</u>	või <u>b</u>	või <u>vad</u>

3 Kirjuta lünkadesse eelmisest harjutusest sobivad sõnad.

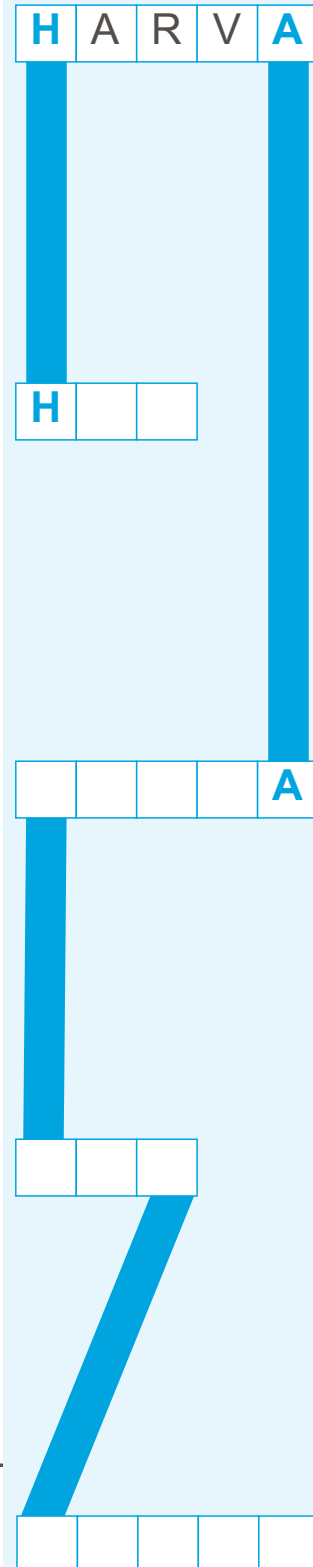
Vassel kuuleb isa häält. Poiss mõtleb veel natuke turnida. Kõik lapsed teavad, et sõnakuulmatusest võivad tulla pahandused. Nad loodavad, et nii ei juhtu. Kas sina turnid edasi, kui isa sind kutsub?

Vasta küsimusele täislausega.

Mina _____.

4 Lõpeta reegel ja kirjuta reegli kohta kolm näidet.

Kui sõna vastab küsimusele **mida teeb?**, kirjutame sõna lõppu -b.

Tulemas on Eesti Vabariigi sünnipäev

1. osa

1 Eest Vabariigi sünnipäev on 24. veebruaril.
(millal?)

2 Kes nii arvas? Tee x.

Marta	Karl	Elu Eestimaal oleks parem, kui ...
x		... kõik oleksid sõbralikud ja lahked.
	x	... ehitaks põnevaid turnimisvõrke ja igasugu osavust nõudvaid vigureid, kus saaks ronida.
	x	... kui saaks rohkem joosta, ronida, turnida ja hullata
x		... kõik peaksid puhtusest lugu.

3 Missugused on sinu ettepanekud? Kirjuta tühjale reale.

(olen lahke, heatahtlik, rõõmus; hoian puhtust; õpin hoolsalt; aitan kodus ja koolis; hoolitsen taimede, loomade eest)

4 Kas sina tead, mis on Eestimaa ...

rahvuslill? r u k k i l l i l l

rahvuslind? s u i t s u p ä ä s u k e

pealinn? T a l l i n n

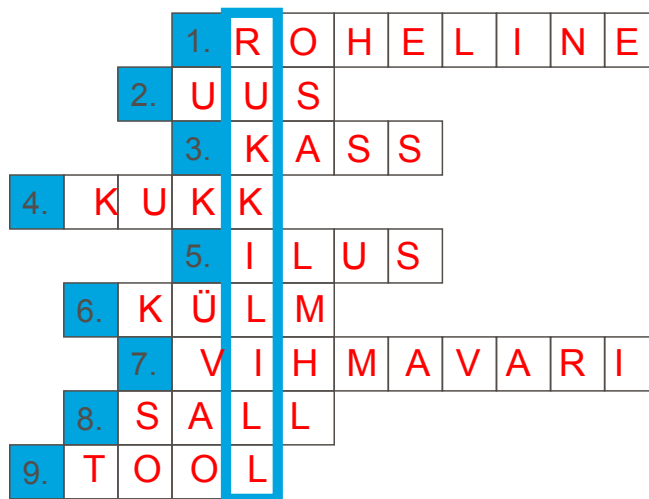
Kirjuta puuduvad tähed ja värvi pildid.

Tulemas on Eesti Vabariigi sünnipäev 2. osa

1 Kui lahendad ristsõna õigesti, saad vastuseks Eesti rahvuselile.

1. Seda värvi on rohi
2. „Vana” vastandsõna
3. Püüab hiiri
4. Kireb
5. „Kole” vastandsõna
6. „Soe” vastandsõna
7. Võtame kaasa, kui vihma sajab
8. Paneme jaheda ilmaga kaela
9. Sellel istutakse

Sõnad, mis kõlavad sarnaselt, on riimuvad sõnad.

Näiteks: rukkilill–torupill, kukub–tukub, ärkab–märkab, tali–vali.

2 Mis sõna sobib paariliseks? Ühenda joonega.

tuul	_____	kass	_____	sall	_____	kibe	_____
pass	_____	visa	_____	keel	_____	pall	_____
isa	_____	puul	_____	libe	_____	meel	_____

3 Leia lünka riimuvad sõnad.

Eestimaal ma ringi käinud,
palju huvitavat näinud.

Jutustan ma sellest homme,
siis kui jagan teile komme.

Täna magama end sean,
homme vara tõusma pean. (pean, näinud, komme)

A R V

A

A

Tulemas on Eesti Vabariigi sünnipäev

3. osa

- 1 Mis toite ja jooke pakuti Marta ja Karli sünnipäeval? Tõmba nende sõnadele joon alla.

kartulisalatiit, viinereid, mannaputru, hernesuppi, kalakotlette, pekisousti, morssi, kooki, kohvi, teed, jäätist, kommi, puuvilju

- 2 Millised toidud ja joogid sinule meeldiksid? Kirjuta sünnipäevalaua menüü.

Sünnipäevalaul võiks olla: _____

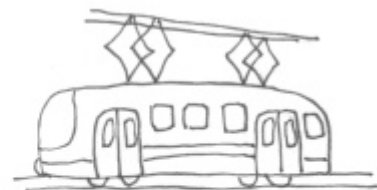
- 3 Kui paned tähed õigesse järjekorda, saad puuviljade nimed.

NIRP	<u>PIRN</u>	NAANBA	<u>BANAAN</u>
RUNSID	<u>SIDRUN</u>	EEKKR	<u>KREEK</u>
MPLOO	<u>PLOOM</u>	RSSKI	<u>KIRSS</u>
NÕU	<u>ÕUN</u>		

- 4 Missuguste liiklusvahenditega tulid sünnipäevakülalised? Kirjuta puuduvad tähed (millega?).

AUT OGA
BUSS IGA
TROLL I BUSS IGA
RON GIGA
T RA MM IGA
JA L G RA TT AGA

Sinimustvalge

1 Kirjuta kolm Eestimaal linna.

N A R V A

2 Need puud kasvavad Eestimaal. Kuidas nimetatakse metsa, kui seal kasvavad üht liiki puud? Jätka.

haavad – haavik

kuused – kuusik

kased – kaasik

lepad – lepik

männid – männik

tammed – tammik

3 Minu lemmikpuud on:

4 Mis värvi? Kirjuta.

Muld on _____.

Puulehed on _____.

Taevas on _____.

Liiv on _____.

Kriit on _____.

Tomat on _____.

Ploom on _____.

Leib on _____.

5 Lisa värvile sobiv sõna (mis?).

Valge _____.

Punane _____.

Kollane _____.

Roheline _____.

Pipi peab sünnipäeva

1. osa

1 Täida lüngad.

Pipil ei olnud ema ega isa. (keda?)

Pipil oli hobune, (kes?) kes elas verandal, ja väike pärdik, (kes?) keda hüüti Härra Nilssoniks.

2 Lisa igasse ritta üks või mitu sobivat sõna. Leia üldnimetusi.

Koer, kass, hobune, _____ on koduloomad.

Ilves, mäger, rebane, _____ on metsloomad.

Vares, ronk, varblane, _____ on linnud.

Kuusk, haab, kastan, _____ on puud.

Kakao, vesi, mahl, _____ on joogid.

Pipi, Annika, Marta, _____ on tüdrukute nimed.

Tommi, Paul, Karl, _____ on poiste nimed.

Eestlane, rootslane, soomlane, _____ on rahvused.

(koduloomad, metsloomad, linnud, puud, joogid, tüdrukute nimed, poiste nimed, rahvused)

Pipi peab sünnipäeva 2. osa

1 Täida lüngad.

Sünnipäevapidu (mis?) pidi toimuma köögis. (kus?)
„Meil on au sulle õnne soovida!” ütlesid Tommy (kes?) ja
Annika (kes?) Pipile pakki ulatades.
Pipi (kes?) tänas ja rebis paki õhinal lahti. Seal sees oli
mängutoos. (mis?)

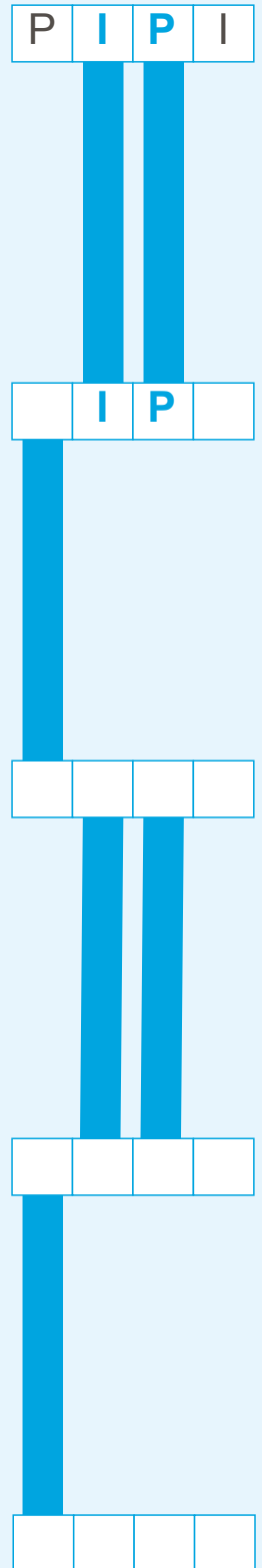
2 Kirjuta oma sünnipäevakutse kaardile.

Kellele on kutse?
Mis päeval on sünnipäev?
Mis kell pidu algab ja lõpeb?
Kus pidu peetakse?
Missugune võiks olla riietus?
Missugusel mobiilinumbril helistada, kui sünnipäevale minna ei saa?

3 Vali lünka õige sõna.

Villul (VILLUL, VILUL) on (ONN, ON) põnev onn
(ONN, ON). Selle (SELLE, SELE) onni
(ONNI, ONI) ehitas ta koos _____ (kellega?).
Minu sõbratar Sille (SILLE, SILE) tuleb täna meile
külla (KÜLLA, KÜLA). Mängime koos malet
(MALLET, MALET).

Lause algab suure (suure, väikese) algustähega.
Nimed kirjutatakse suure (suure, väikese) algustähega.

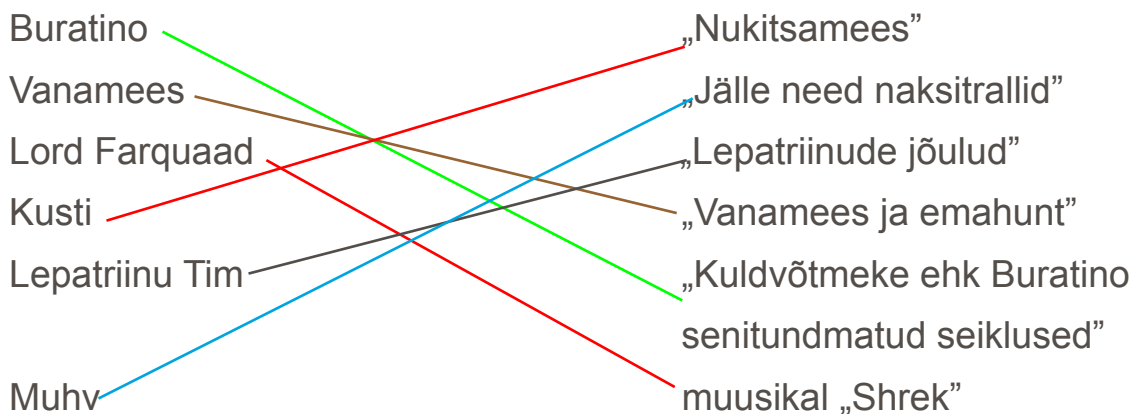

Taavi Tõnisson on nukunäitleja

- 1 Lisa Taavi Tõnissoni lausesse puuduvad silbid. Saad tema elu moto.

OLE HÄÄ, aga mitte narru se ni; OLE AUS, aga mitte tüü tu seni;
OLE VIISA kas, aga mitte hul lu seni; OLE TÄP NE, aga mitte
pedantsuse ni; OLE TU GEV, aga mitte üksindu se ni; OLE
KLAPPIDETA, a ga mitte lolluseni.

- 2 Ühenda Taavi Tõnissoni rollid õige etendusega.

Kui silp koosneb **ühest täishäälikust**, siis selle silbi eest ega tagant **ei saa poolitada**. Näiteks: e-ma, kau-a

- 3 Silbita sõnad püstkriipsuga. Tee ristike õigesse lahtrisse.

Sõna	Saame silbitada	Ei saa silbitada	Saame poolitada	Ei saa poolitada
e-ma	X			X
i-sa	X			X
nukk		X		X
o-nu	X			X
kau-a	X			X
saal		X		X
meie	X			X

Saage tuttavaks – Kelly Sildaru!

1 Lahenda mõistatus. Saad teada, milline spordiala on *freestyle*.

1. Aastaaeg selle alaga tegelemiseks

2. Peas peab olema ...

3. Harjutamine ehk ...

4. Suusatamisel on vajalikud ...

5. Vahel harva tunneb Kelly ...

6. Suusaprillid kaitsevad ...

7. ... peab olema ilmale vastav

8. Kelly peab tihti koolist ...

9. Kellyl on suur ...

10. Ta tahab jõuda ...

11. Kelly puudub tihti ...

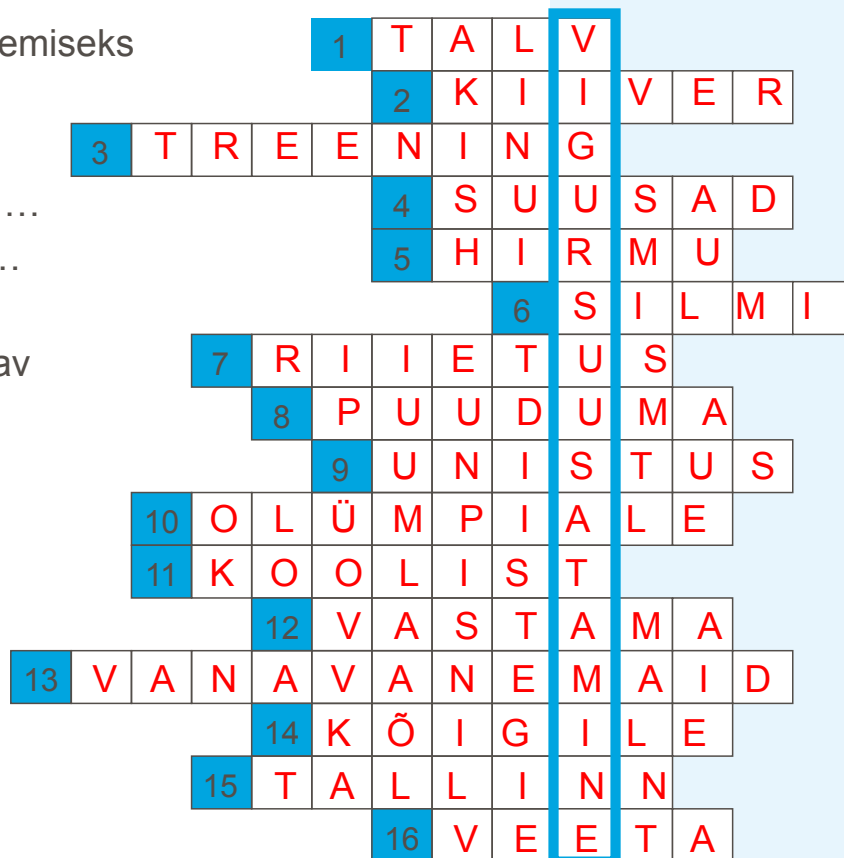
12. Kelly peab õpitu järele ...

13. Vabal ajal ta külastab ...

14. See spordiala sobib ...

15. Kelly kodulinn on ...

16. Õues on tore aega ...

(Tallinn, vastama, kiiver, puuduma, vanavanemaid, veeta, koolist, unistus, talv, treening, silmi, suusad, olümpiale, hirmu, riietus, kõigile)

Üksik kaashäälik sõna sees täishäälikute vahel kuulub järgmisesse silpi. Näiteks: te-re, suu-sa-ta-mi-ne

2 Tõmba üksikule kaashäälikule sõna sees joon alla. Märki kõik lubatud poolituskohad püstkriipsuga.

suusad, müts, isa, lumi, kuld, medal, sõber, kaua, kena,
ilus, viisakas, lumised, lahedad, mugavad, soe, teie, kaunis, puudun

Ave Lääne on tantsuõpetaja

- 1 Eralda liitsõnas esinevad sõnad püstkriipsuga.

tantsuõpetaja tantsuhuviline rahvatantsija tantsutunnid
tantsustuudio peotants tantsuriided tantsupidu tantsukunst

Liitsõnu poolitame sõnade liitumiskohalt.

- 2 Moodusta liitsõnu.

kodu + _____

_____ + õpetaja

kunsti + _____

_____ + tants

kooli + _____

- 3 Värv pilt juhendi järgi.

Vasakul tantsib Mari-Liis. Tal on seljas roosa pluus ja punane seelik. Mari-Liisil on pruunid juuksed. Jalas on tal mustad kingad.

Paremal tantsib Kaarel. Tal on seljas siniste ruutudega pluus ja jalas sinised püksid.

Kaarli kingad on kollased.

Poisi juuksed on mustad.

Joonista nende laste vahele veel üks laps.

Värvi oma soovi järgi.

Värvi veel, mida pead vajalikuks.

Meie tegime oma bändi

- 1 Pane silbid õigesse järjekorda nii, et saad pillid, millega poisid mängivad.

ki bass tarr basskitarr
mid trum trummid
soo tarr ki lo soolokitarr

Joonista pillid.

- 2 Kirjuta antud sõna iga tähega algavaid sõnu, mis sobivad tänase loo kohta.

M _____
I _____
S _____
T _____
E _____
R _____
I _____
O _____
U _____
S _____

- 3 Mõista, mõista, mis see on?

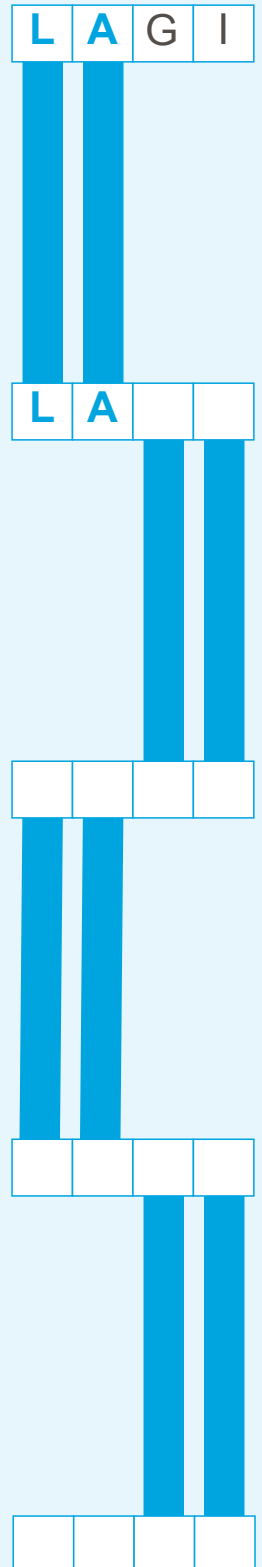
Röögib kui hull, aga hinge sees ei ole? puhkpill

Peal nahk, all nahk, keskel pole midagi? trumm

Lagi all, lagi peal, lae peal lauldakse? viul

Milline keel ei ole suus? pillikeel

(viul, pillikeel, trumm, puhkpill)

Korstnapühkija toob õnne

- 1 Kirjuta puuduvad sulghäälikute tähed. Saad teada, mis on korstnapühkija suurim õnnetus.

 k a t usel t k u k k umine.

- 2 Kirjuta luuletuse lünkadesse sobivad riimuvad sõnad.

Korstnapühkija (J. Oro)

Korstnapühkija imelik mees ,
nägu must, pool pead kübara sees ,
kõnnib tänaval,
redel õlal, luud kaenla all .
Hoia Mann, ta tuleb ligi :
tõuseb käsi lai ,
teeb Sulle pai .
ning oled must kui pigi .

(mees, pigi, sees, all, lai, pai ligi)

- 3 Täida tööjuhendid. Lahenduseks saad kaasaegse korstnapühkija töövahendi.

T	X	X	X	X	X	X	X
X	A	X	X	A	I	X	U
X	X	H	M	X	X	M	R

Tõmba 1. reas maha kõik täishäälikute tähed.
Tõmba 2. reas maha kõik suluta kaashäälikute tähed.
Tõmba 3. reas maha kõik sulghäälikute tähed.
Kirjuta ülejäänud tähed õiges järjekorras joonele.

Lahendus: TAHMAIMUR

Noorkotkad armastavad ja hoiavad oma kodumaad

1 Kirjuta, milline peab olema noorkotkas.

NOORKOTKAS

2 Tõmba jooned alla nimedele, kes saavad olla noorkotkad.

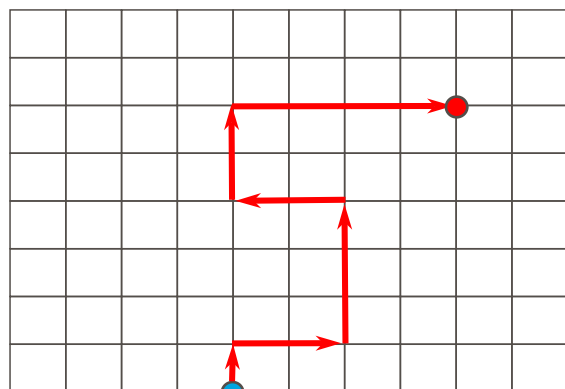
Pille, Mari, Tõnu, Kai, Grete, Mikk, Lehto, Lisette, Johanna, Janis,

Katariina, Ott, Karl, Ruuben, Kärt, Georg, Rasmus, Karmen, Ats

3 Kirjuta, millega noorkotkad tegelevad.

vad mat ka matkavad õ vad pi õpivad
di vad spor spordivad le vad võist võistlevad
gi män vad mängivad

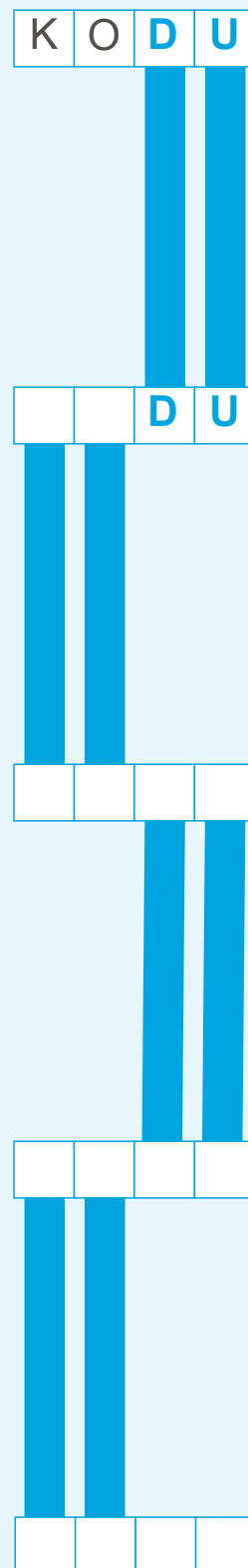
4 Liigu nooltega näidatud suunas. Märki ristiga, kus on aare.

Alusta siit

Liikumise kood:

- 1 üles
- 2 paremale
- 3 üles
- 2 vasakule
- 2 üles
- 4 paremale

Sõnade tähendused

1. osa

- 1 Mõistata: „Punane koer haugub läbi luise aia”.

keel ja hambad

- 2 Leia sarnase tähendusega sõnad. Tõmba neile joon alla.

kõneleb – räägib, jutustab, pajatab, vaikib

rõõmus – reibas, elav, heatujuline, vihane

pisike – priske, tilluke, väike

- 3 Moodusta uusi sõnu. Pane puuduv täht.

K, P, T, H, L, M, N, R, S, V

__ai __ool __ukk __iil __ari

__ai __ool __ukk __iil __ari

__ai __ool __ukk __iil __ari

__ai __ool __ukk __iil __ari

- 4 Vali igast tulbast kaks sõna ja kirjuta lauseid või väike jutuke.

Sõnade tähendused 2. osa

1 Ühenda kaks sõna joonega nii, et neil oleks tähendus.

ema kodu rahvus mets rukki suitsu
maa keel loom lipp pääsuke põld

kool–look, kaas–saak, kiir–riik, isa–asi, usin–nisu

Nendel sõnadel on mõlemat pidi lugedes tähendus.

2 Kirjuta sõna tagurpidi ja kasuta vähemalt ühte sõna väitlauses.

saak–kaas Viljasaak oli hea.
Poti kaas oli kadunud.

leek– keel _____

ilus– sulil _____

viil– liiv _____

kiir– riik _____

asi– isa _____

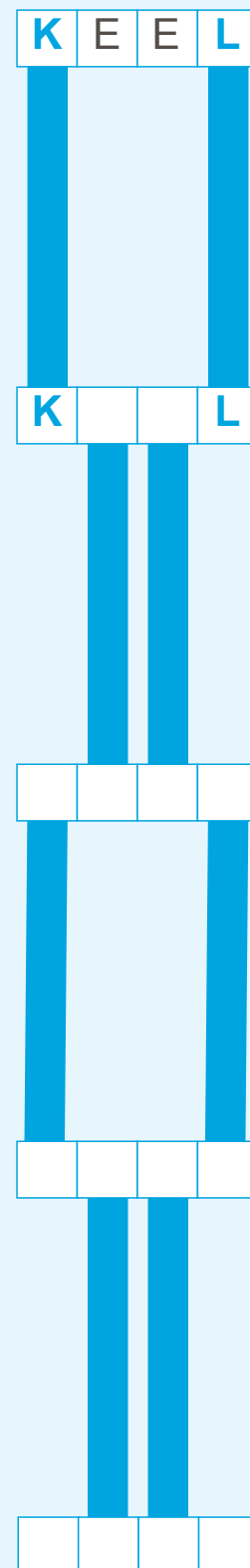
3 Paiguta sõnades tähed ümber nii, et saaksid uusi sõnu.

Näiteks: loto – tool

keel – leek, leke sai – isa

kaan – kana õun – nõu

viik – kivi park – karp

Sõnade tähendused

3. osa

- 1 Värvi pildid ja kirjuta looma rahvapärane nimetus. Lisa ka omadussõna.

Näiteks: kaval, väle, osav, kiire, edev, punane, hall, valge, uhke, mõtlik, uhkeldav, tagasihoidlik

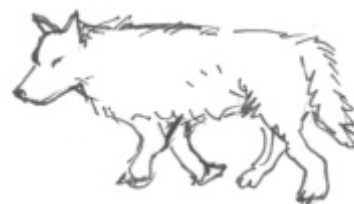
1.

2.

3.

4.

1. reinuvader, kanavaras

2. haavikuemand, pikk-kõrv

3. käbikuningas

4. võsavillem, hallivatimees

- 2 Sõnade tähendused. Jätka Karli ja Marta mängu. Tõmba maha sõna, mis ei sobi ritta.

lesima, pikutama, ~~lugema~~
tõusma, ärkama, virguma, ~~komistama~~
minema, astuma, kõndima, ~~nuuskama~~
halisema, nutma, hädaldama, ~~ööma~~
iidne, muistne, põline, ~~tolmane~~
oivaline, tore, suurepärane, ~~kibe~~

- 3 Täida lüngad eelmise harjutuse sõnadega.

Ema _____ (mida teeb?)

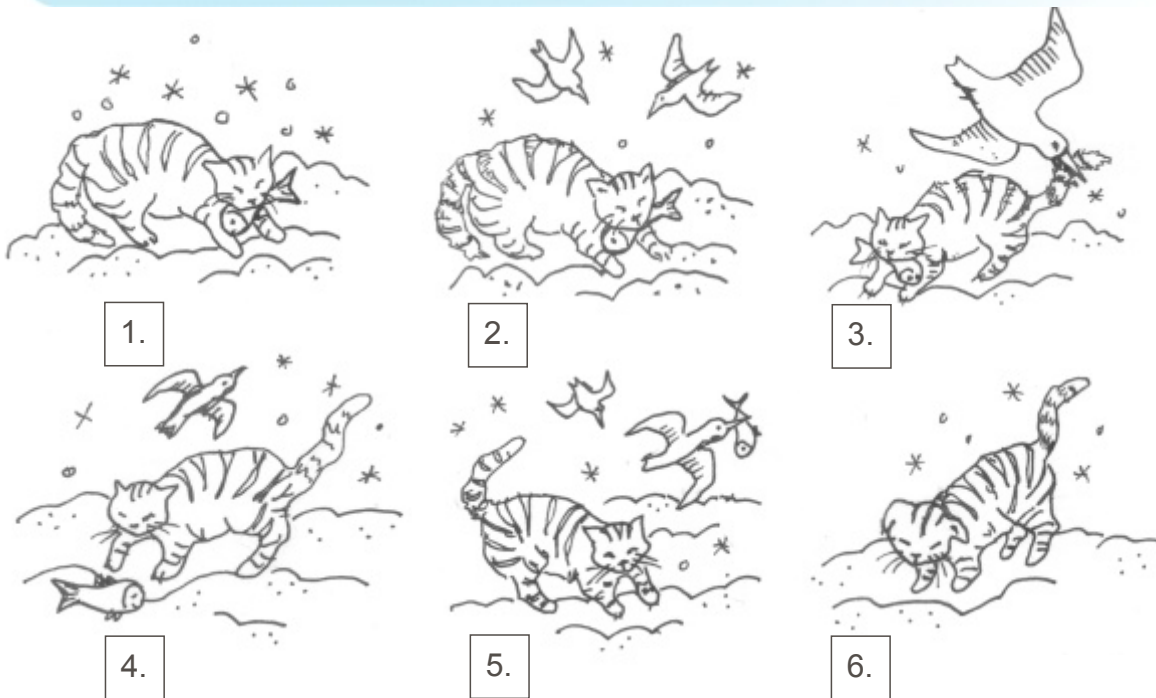
_____ (missugune?) tamm kasvas pargis.

See oli _____ (missugune?) film.

Kohtumine rotiga 1. osa

- 1 Kirjelda rotti. Tema välimust ja iseloomu. Kasuta kirjelduses sõnu: tumehall, soomuseline, peenike, tõre, ülbe.

- 2 Vaata pilte ja koosta küsimuste abil jutt „Tirka ebaõnn”.

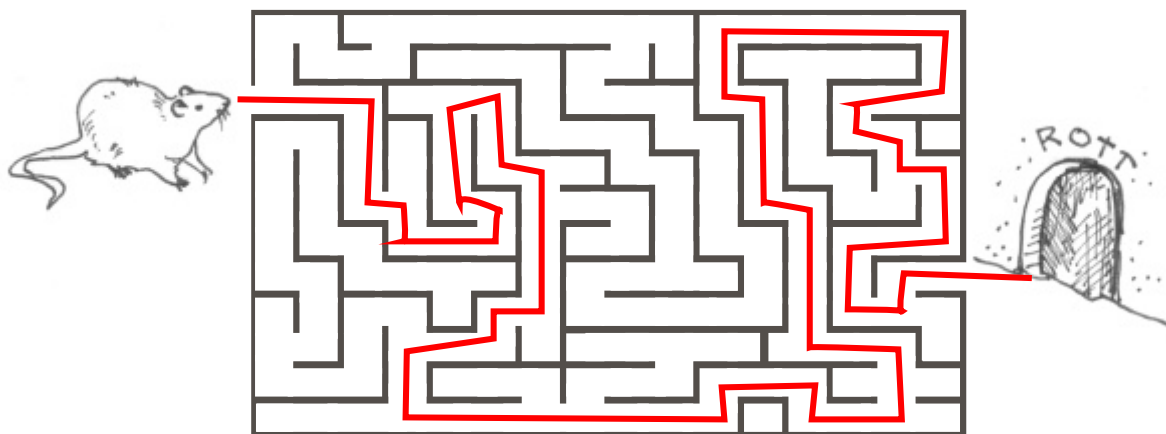
Kes leiab kala? Kes tahavad kala endale? Mida nad välja mõtlesid?
Miks lasi Tirka kala lahti? Mis juhtus edasi? Kuidas lugu lõppes?

R O T T

O T

Kohtumine rotiga 2. osa

- 1 Kanalisatsioonitorude „kuninga” – roti salakäike mööda seigeldes leiad tema pesapaiga.

- 2 Kirjuta nende loomade nimed nelja tähega.

võsaviile	h	u	n	t
käbikuningas	o	r	a	v
mesikäpp	k	a	r	u
okaskera	s	i	i	l
hiirekuningas	k	a	s	s

Joonista üks loom.

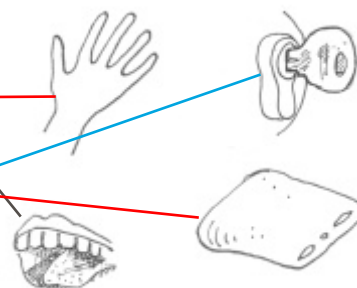
- 3 Mõistata. Ühenda mõistatus õige pildiga.

Punane koer haugub läbi luisse aia?

Üks puu, viis haru?

Üks hani, neli nina?

Hiir läheb auku, saba jääb välja?

- 4 Jooni alla ja kirjuta joonele need sõnad, kus on h-täht.

haugub, haru, hani, hiir, läheb

Kass Tirka unenägu

- 1 Tirka nägi und. See oli nii kummaline, et ta otsustas oma sõbrale Mikilegi sellest jutustada. Kirjuta, mida võis Tirka Mikile oma unenäost rääkida.

Nägin kummalist und. _____

- 2 Lõpeta laused. Pane komad, kuhu vaja.

Väljas oli talv ja _____.

Tirka tahtis hiire autoga sõitma minna aga _____.

Kass ärkas unest sest _____.

Aknale ei kopsinud Miki vaid _____.

- 3 Kellega? Millega? -ga

Vanaemale külla sõidan _____. (millega?)

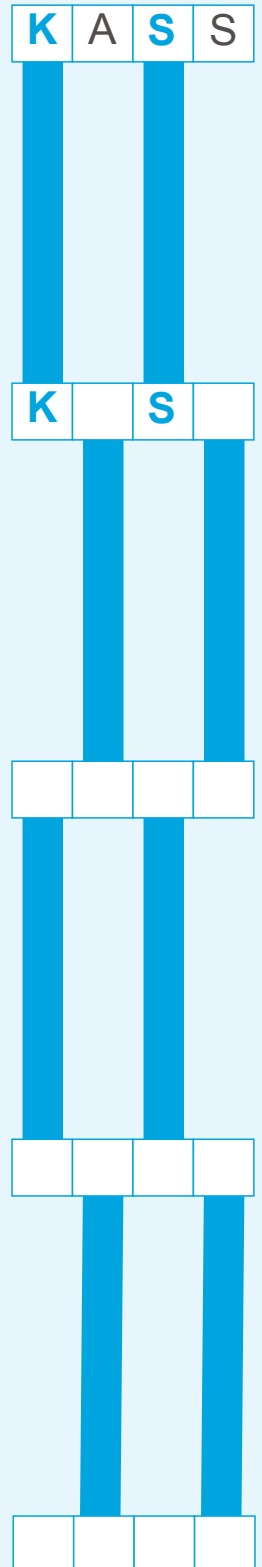
Vahetunnil mängiksin _____. (kellega?)

Oma saladusi jagaksin _____. (kellega?)

Kelgutama läheksin _____. (kellega?)

Huvitavat filmi vaataksin _____. (kellega?)

Tavaliselt kirjutan _____. (millega?)

Emakeelepäev

1 Lahenda viktoriin.

a) Mitu tähte on meie tähestikus kokku?

Tähestikus on 32 tähte (koos võõrtähtedega).

b) Kirjuta kõik täishäälikute tähed „õige” värviga.

a e i o u õ ä ö ü

c) Kirjuta vanasõna kirjakeeles.

Kos Pallu lolle patramas, sääl õige miis on vaikimas. (Nõo)

Kus palju lolle rääkimas, seal õige mees vaikimas.

d) Tee antud teemal väike luuletus.

Emakeel

e) Mõistata. Joonista mõistatustele vastused.

Ise kaksiratsa, jalad kõrva taga?

(prillid)

Väike koon ja pikad vurrud, vöödiline kasukas, ennast pesta armastab, aga vett ei kasuta?

(kass)

Mees käib, rõngas seljas?

(koer)

Emakeelne tere

1 Vasta küsimustele.

1) Mis on sinu nimi?

Minu _____.

2) Millises riigis sa elad?

Ma _____.

3) Mis on sinu emakeel?

Minu _____.

4) Mis rahvusest sa oled?

Ma olen _____.

2 Kirjuta järgmistest asesõnadest pikem vorm.

ma mina me meie

sa sina te teie

ta tema nad nemad

Mu emakeel on eesti keel. Ma räägin ilusat eesti keelt. Kas te räägite korralikku eesti keelt?

3 Ühenda piltlik väljend ja selle tähendus.

Nagu seitsmendas taevas.

Võtab aja maha.

Nagu silgud pütis.

Jänes püksis.

Nägu on pilves.

Veab seanahka.

Silmad ees ja taga.

laiskleb

näeb kõike

on kurb või vihane

kardab

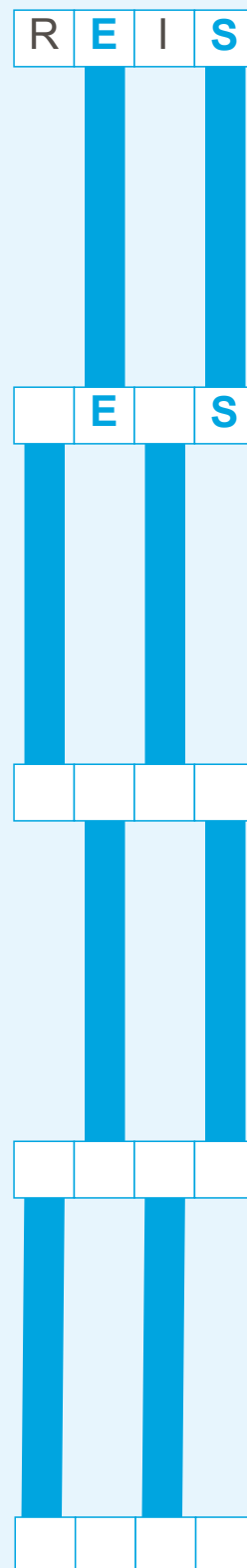
on tihedalt koos

puhkab

on õnnelik

4 Kirjuta lünkadesse puuduvad suluta kääshäälikute tähed. Saad soome mõttetera.

Lausutud sõna ei lähe suhu tagasi.

Keelesäuts

- 1 Paranda vead. Ühenda parandatud sõna õige reeglga.

Eestikeelsete sõnade
alguses on k, p, t.

J on alati silbi alguses
täishääliku ees.

Keelesäuts on saade, kus juhitakse tähelepanu sõnadele, mida
kasutatakse vahel valesti.

Lause algab
suure algustähega.

Väitlause lõppu
kirjutame punkti.

- 2 Kirjuta lünka õige sõna.

järel Täidab harjutust reegli järgi.

järgi Talve järel tuleb kevad.

teineteist Meie klassi lapsed abistavad üksteist.

üksteist Marta ja Karl abistavad teineteist.

- 3 Kirjuta sama tähendusega sõnad ehk sünonüümid. Kasuta
arvutis sünonüümisõnastikku aadressil <http://www.keelevaab.ee/>.

rääkima – pajatama, arutama, heietama, kõnelema

küsima – pärima, uurima

õpetaja – pedagoog, koolmeister

- 4 Joonista sõna „tee” erinevad tähendused.

Lugemine

- 1 Kirjuta luuletuse põhjal, mida saab lugeda.

raamatuid, lambaid, numbreid,
tähti, armastust

Lisa, mida veel saab lugeda.

- 2 Kirjuta luuletusest kõik sõnad, milles on täishäälikuühend.

raamatuid, lambaid, numbreid,
näed, ei, mõista, vaid, ei, ei.

- 3 Moodusta lause, kus igas sõnas on täishäälikuühend.

- 4 Kirjuta mõistatusse puuduvad riimuvad sõnad.

Mõtle, mõista, väike vader!

Kivist põld ja kivist ader,

maa on must ja vaod on valged,

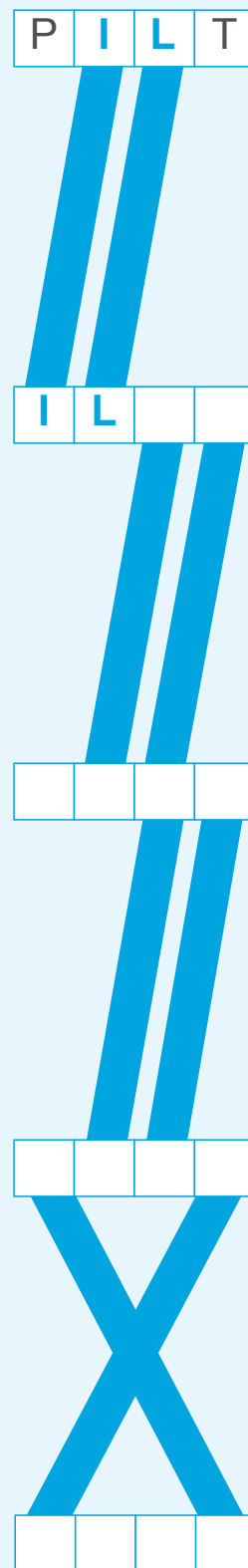
kündjal alles noored palged,

kündja süda röömust keeb,

sest et künd ta targaks teeb?

(valged, ader, teeb)

Joonista vastus.

Mina vää?

1 Kuidas ütled ilusas eesti keeles? Kirjuta.

Jube ilus.	Väga kaunis.
Tšau!	Nägemiseni!
Pakaa!	Head aega!
Jess!	Jah!
Tuled vää?	Kas tuled?

2 Jooni rahvapärased väljendid, mis sobivad Sirli kohta.

Ehitud nagu mustlase hobune.

Tal on vesi lahti.

Rumal kui saabas.

Viriseb nagu vilespill.

Naljanumber.

Mida rohkem, seda uhkem.

Temale naeratas õnn.

Nuta või naera.

Itsitab endale habemesse.

Uhkustab nagu konn mätta otsas.

Ajab uhkust taga.

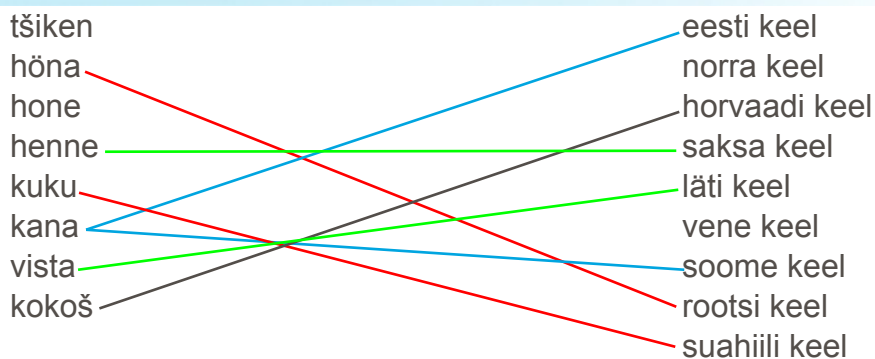
Tõmba värviline joon alla kaashäälikuühendi tähtedele.

3 Kirjuta puuduvad suluta kaashäälikute tähed.
Saad vene mõttetera.

Kü ll o s ku s tu l eb, kui ka nn at l ik o l ed!

Teise kana lugu

1 Ühenda teksti põhjal sõna vastava keelega.

Kui kõrvuti on kaks kaashäälikut, silbitame nende vahelt.

2 Silbita kõik sõnad püstkriipsuga.

Kana oli väga andekas. Talle jäid võõrad keeled hästi meelde.
 Postiljon võttis ratta ja sõitis ruttu minema, sest häbenes natuke, et
 ei oska võõraid keeli rääkida. Oska hästi palju keeli, saad endale
 palju sõpru!

3 Lahenda mõistatus.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a	a							i	
b						o			
c			r						
d		g					m		
e					k				
f				s					l
g	e								

g1, d2, a1/
 e5, g1, g1, f9/
 e5, b6, b6, c3, d7,
 a1, e5, f4/
 g1, a8/
 b6, f9, g1

Lahendus: Ega keel koormaks ei ole.

K A N A

A

A a	B b	C c	D d
E e	F f	G g	H h
I i	J j	K k	L l
M m	N n	O o	P p
Q q	R r	S s	Š š
Z z	Ž ž	T t	U u
V v	W w	Õ õ	Ä ä
Ö ö	Ü ü	X x	Y y

